

20. Sälja krukor.

1. Hå, hå! Jag har krukor att sälja!
Hå, hå! Jag har krukor att sälja!
Några stora och några små,
några hvita och några blå.
Ja, jag har krukor att sälja!
2. Hå, hå! Sälja krukor så billigt.
Nej, nej! Hellre kör jag då villigt
först till Skåne och se'n till Lund,
se'n till Tälje och Öregrund.
Ja, där ska' handlas med krukor.
3. Hå, hå! Jag har sålt till en gumma (gubbe).
Hå, hå! Jag har sålt till en gumma.
Krukan såg hon så illa på,
trodde kanske, att hon var blå,
fast hon var rödgrå till färgen.

De lekande dela upp sig i två grupper med ungefär lika många i hvarje. En af deltagarna utses till säljare. Denne ställer sig främst

i spetsen för ena gruppen, som består af »krukor». Dessa ställa sig i rad en och en bakom säljaren, hvarannan med höfterfäst och hvarannan med nackefäst. Den andra gruppen utgöres af köpare. De ställa sig i en halfcirkel och vänta på att säljaren skall komma med sina krukor. Utföres leken inne, sitta köparna. Leken börjar med att säljaren och »krukorna» gå ett slag omkring, under det de sjunga första strofen. Därefter stanna de framför någon af köparna, och säljaren börjar ett samtal. »God dag! Vill du köpa krukor?» — »Ja, hvad kosta de?» — »Fyra (fem, åtta etc.) kronor.» — »Det är för dyrt. Fem (tio, tjugofem etc.) öre vill jag ge'.» -- »Pyttsan!» — Hvarpå säljaren tillika med sina krukor gör helt om och marscherar bort, under det de sjunga andra strofen.

Sedan omsjunges första strofen, och utbudandet verkställles å nyo. Då köparen gjort ett anbud, hvarmed säljaren är belåten, utlämnas en af »krukorna». Vid öfverlämnandet erhåller denna ett lätt slag i ryggen till utrönande om »klangen» är god. Därpå gör åter säljaren helt om och sjunger tillika med sina »krukor» tredje strofen, under det de marschera bort. Leken tages därefter om ifrån början och fortgår, tills alla »krukorna» blifvit sålda.

21. Prinsessan Törnrosa.

1. Törnrosa var ett vackert barn, vackert barn, vackert barn.
Törnrosa var ett vackert barn, vackert barn.
2. Hon bodde i det höga slott, höga slott, höga slott.
Hon bodde i det höga slott, höga slott.
3. Då kom den onda fe därin, fe därin, fe därin.
Då kom den onda fe därin, fe därin.
4. Törnrosa sof i hundra år, hundra år, hundra år.
Törnrosa sof i hundra år, hundra år.
5. Och häcken växte jättehög, jättehög, jättehög.
Och häcken växte jättehög, jättehög.
6. Då kom den »smukke» prins därin, prins därin, prins därin.
Då kom den »smukke» prins därin, prins därin.
7. »Törnrosa får ej sofva mer, sofva mer, sofva mer.
Törnrosa får ej sofva mer, sofva mer.»
8. Och prinsen dansar med sin brud, med sin brud, med sin brud.
Och prinsen dansar med sin brud, med sin brud.
9. Och alla hjärtan glädja sig, glädja sig, glädja sig.
Och alla hjärtan glädja sig, glädja sig.

De lekande hålla hvarandra i händerna och bilda två ringar, den ena utanför den andra. Af deltagarna utväljes en till »prinsessa», en till »prins» och en till »den onda fé». Vid sångens början går prinsessan inne i den inre ringen, medan prinsen och fén stanna utanför ringarna. Under det första strofen sjunges, marschera båda ringarna åt vänster. Vid andra strofen höja alla i den inre ringen upp armarna utan att släppa hvarandras händer och fortsätta att marschera. Då orden »Då kom den onda fé» etc. sjungas, smyger »den onda fé» in

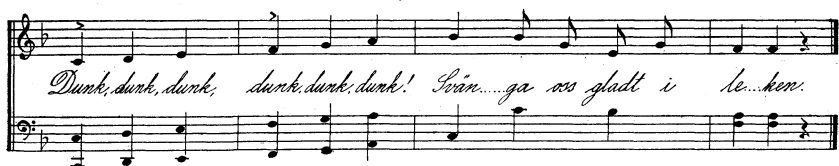
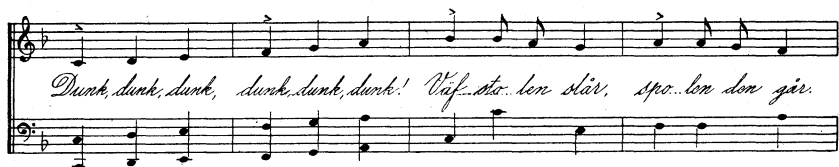
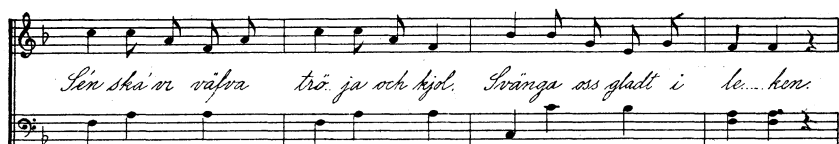
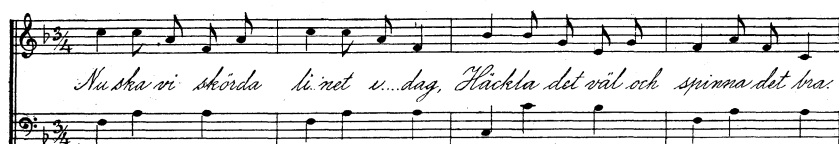
»Då kom den onda fé därin».

i den inre ringen och vidrör med sitt »trollspö» (ett litet spö, en mindre käpp eller dylikt) prinsessan, som då faller till marken. Denna ställning behåller hon, tills prinsen kommer in och fattar hennes händer (åttonde strofen). Féen försvinner med detsamma och ställer sig i den yttre ringen. Under det femte strofen sjunges, sträcka alla i den yttre ringen upp armarna utan att släppa hvarandras händer. Då följande strof sjunges, kommer prinsen in i ringen, går bort till prinsessan och betraktar henne. Vid strofens slut stanna alla, och endast

prinsen sjunger: »Törnrosa får ej sofva mer — — — — — sofva mer», hvarefter han räcker henne båda sina händer. Prinsessan vaknar, fattar prinsens händer och reser sig, och de båda svänga om med hvarandra, under det de öfriga stå stilla och sjunga: »Och prinsen dansar — — — — — sin brud». Då slutligen orden »Och alla hjärtan — — — — — glädja sig» sjungas, dansa alla med rask takt, helst med galoppsteg, rundt omkring. Sista strofen sjunges två gånger, och ringarna dansa första gången åt vänster och andra gången åt höger.

22. Skörda linet.

1. Nu ska vi skörda linet i dag,
häckla det väl och spinna det bra.
Se'n ska' vi väfva tröja och kjol,
svänga oss gladt i leken.
Dunk, dunk, dunk, dunk, dunk, dunk!
Väfstolen slår, spolen den går.
Dunk, dunk, dunk, dunk, dunk, dunk!
Svänga oss gladt i leken.
2. Nu ska' vi häckla linet i dag,
häckla det väl etc.
3. Nu ska' vi spinna linet i dag,
häckla det väl etc.
4. Nu ska' vi väfva linet i dag,
häckla det väl etc.

5. Nu ska' vi profva linet i dag,
häckla det väl etc.

Första turen (Skörda linet).

De lekande uppställas i enkla led med fem i hvarje, en och en bakom den andre, delade på två grupper. Rättning framåt med helt afstånd. Vid lekens början göra alla vänster om. Medan orden »Nu ska' vi skörda — — — — — det bra» sjungas, göres en rörelse med höger arm och hand från höger till vänster, som när man rycker upp ett fång lin från marken. Sedan föras båda händerna samman, och man kastar det uppryckta åt vänster. Samma rörelser utföras med vänster arm och hand från vänster och kastningen åt höger, under det orden »Sen ska' vi väfva — — — — i leken» sjungas. Vid ordet »leken» göra alla vändning åt höger och fatta med båda händerna de framför stående kamraternas axlar. De främsta göra höfterfäst. På orden »Dunk, dunk» o. s. v. markeras hvart tredje steg och de båda leden, som stå i midten, röra sig framåt, det ena åt höger, det andra åt vänster. De främsta i de öfriga leden passa på att följa med och lägga sina händer på den sistes axlar. Sålunda bilda alla deltagarna två långa sammanhängande led, som svänga tillbaka igen till sina bestämda platser, medan strofen sjunges till slut. På ordet »leken» borttagas händerna, och vändning göres åt vänster, så att allt är färdigt till andra turens början.

Andra turen (Häckla linet).

Med sammanknäppta händer hålla de lekande armarna böjda framför och tätt intill bröstet. Vid sångens början sträckas armarna med en kaströrelse fram (händerna hållas alltså sammanknäppta), armarna böjas åter och kastningen upprepas. Armkastningen sker i takt med sången, således fyra gånger fram och fyra gånger tillbaka. Vid ordet »leken» i förra hälften af strofen göres vändning igen åt höger, och händerna läggas på de framför ståendes axlar. Sista delen af turen utföres i likhet med förra turens senare del.

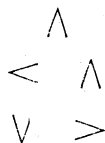
Tredje turen (Spinna linet).

Den främste i hvarje led gör på nytt vänster om och kommer så att vända sig emot de öfriga fyra, som fatta hvarandras högra hän-

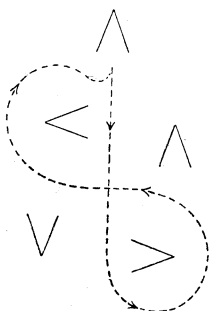
der med tumgrepp och lägga vänstra handen på hvarandras axlar, bildande sålunda ett hjul. Medan orden »Nu ska' vi spinna — — — — i leken» sjungas, går »hjulet» rundt åt vänster och den främste härmar en som spinner, t. ex. snor tråden och trampar hjulet. »Dunk, dunk» etc. och vändning som förut.

Fjärde turen (Väfva linet).

Den främste i hvarje led ställer sig som i föregående tur och de öfriga fyra fatta med tumgrepp som förut men sätta vänster hand i sidan. Korset, som bildats, står så här:

Den främste föreställer skottspole. Under det första delen af strofen sjunges, springer denne med taktsteg inom och utom trådarna i »skälet», beskrifvande en 8, tillbaka på sin plats så här:

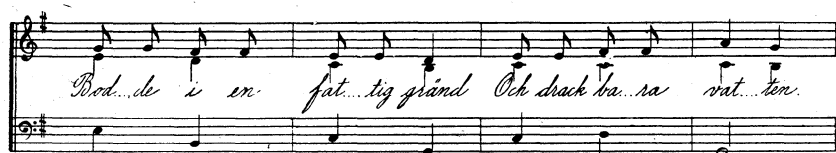
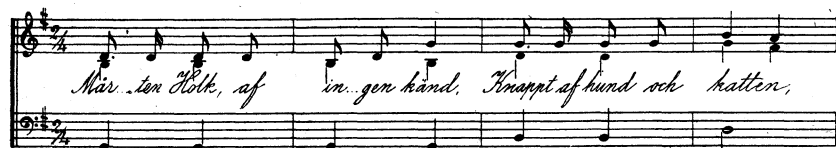
Därefter »Dunk, dunk» etc. och vändning som förut.

Femte turen (Pröfva tyget).

Hvarje led bildar en ring med armarna inom hvarandra. Ringen går åt vänster, hvarvid man rycker till litet här och där för att profva hållbarheten, under det orden »Nu ska' vi profva — — — — i leken» sjungas. Därefter »dunk, dunk» som förut. Ingen vändning åt vänster till slut, utan leden ställa sig som de stodo vid lekens början.

23. Mårten Holk.

1. Mårten Holk, af ingen känd,
knappt af hund och katten,
bodde i en fattig gränd
och drack bara vatten.
Tralala etc.
2. Om han en besparing gör
vid sin klena taffel,
går han till en kollektör,
tror på lyckans raffel. — Tralala etc.
3. Och hvad sker! — En vacker dag
kom han midt opp i 'et,
blef rik med ett enda slag,
vann på lotteriet. — Tralala etc.

4. Mårtens lycka den är gjord,
högt han sätter hatten,
äter vid ett kräsligt bord,
dricker aldrig vatten. — Tralala etc.

Första turen.

De lekande fatta hvarandras händer och bilda ring. Indelning till två! Ringen rör sig åt höger medelst steg med fotombyte under det orden »Mårten Holk af ingen känd — — — och drack bara vatten» sjungas. Då orden »Tra-la-la» o. s. v. börja sjungas, stanna de lekande och figurera med fötterna, under det de stå vända inåt ringen och fortfarande hålla hvarandra i händerna.

Andra turen.

Första delen af denna tur är lika med föregående. Då »Tra-la-la» o. s. v. börjar sjungas, stannar ringen, och de två motstående sidorna marschera hand i hand mot hvarandra med fotombyte och tillbaka igen (baklänges), under det första delen af trallen sjunges. Under senare delen förhålla sig de andra båda motstående sidorna på samma sätt.

Tredje turen.

Samma utförande som i början af första och andra turen. På orden »Tra-la-la!» o. s. v. stannar ringen, alla ettorna vända sig å vänster och alla tvåorna åt höger, taga den närmast stående kamraten i hand och bilda kedja. Trallen tages i denna tur om ett par gånger.

Fjärde turen.

Man sammanknyter ett gröfre snöre eller ett rep så att det bildar en krans. Därefter fatta fem af de lekande med högra handen tag uti denna. Med vänster hand hålla de en kamrat i handen. Under det första delen af strofen sjunges, marschera alla i sakta takt rundt om i ring, men då orden »Tra-la-la» o. s. v. sjungas, fortsättes marschen i hastig takt och med hoppsteg till strofens slut.

24. Tvättleken.

Vi ska' tvätta, tvätta kläder! Vi ska' tvätta klä...der!

Tra la la la la! Tra...la la la la! Tra la la la la! Tra-la la!

1. Vi ska' tvätta, tvätta kläder!
Vi ska tvätta kläder! ;,;
Tra la la la la! Tra la la la la!
Tra la la la la! Tra la la!
2. Vi ska' klappa, klappa kläder etc.
3. Vi ska' skölja, skölja kläder etc.
4. Vi ska' vrida, vrida kläder etc.
5. Vi ska' hänga, hänga kläder etc.
6. Vi ska' draga, draga kläder etc.
7. Vi ska' mangla, mangla kläder etc.

Första turen (Gnida kläder).

Deltagarna uppställas i två led och göra indelning till två! Därefter gör första ledet helt om så att de båda leden komma att stå vända mot hvarandra. Händerna hållas så, att höger hand ligger knuten å den vänstra. Då orden »Vi ska' tvätta, tvätta kläder» o. s. v. sjungas, gnider man i sångens takt högra handen mot den vänstra, såsom då man gnider kläder, och då orden »Tra-la-la» o. s. v. sjungas, figurera de lekande med fötterna mot hvarandra i takt med sången och börja alltid med vänster fot. Då orden »Tra-la-la!» sjungas sista gången, gör hvarje deltagare »helt om» åt vänster och klappar tre gånger i händerna.

Andra turen (Klappa kläder).

Samma uppställning som i föregående tur gäller för alla turerna. Deltagarna i första ledet hålla händerna fram, så att handflatorna äro uppåtvända, under det deltagarna i andra ledet hålla sina händer med handflatorna nedåtvända, något öfver första ledets händer. Då orden »Vi ska' klappa, klappa kläder» o. s. v. sjungas, slås händerna tillsamman med den midt framför ståendes händer. Därefter slår hvar och en sina egna händer tillsamman, slår återigen händerna tillsamman med kamratens, dock denna gång så, att andra ledet håller handflatorna uppåtvända och första ledet handflatorna nedåtvända. Hvarje par slår händerna samman fyra gånger med hvarandra och slår sina egna händer tillsamman fyra gånger i takt med sången. Senare delen af turen utföres på samma sätt som senare delen af första turen, och detta gäller äfven alla de följande turerna.

Tredje turen (Skölja kläder).

Samma uppställning. Paren fatta hvarandras händer, och då orden »Vi ska' skölja, skölja kläder» o. s. v. sjungas, svängas händerna först åt första ledets högra sida, sedan åt första ledets vänstra sida o. s. v. växelvis i sångens takt fyra gånger åt hvardera sidan. Försättningen af turen utföres i likhet med de båda föregående.

Fjärde turen (Vrida kläder).

Samma uppställning. Deltagarna fatta hvarandras händer som i föregående tur. Då orden »Vi ska vrida, vrida kläder» o. s. v. sjungas, höja alla i första ledet sin högra hand och alla i andra ledet sin vänstra hand samt låta händerna sålunda sammanslutna glida öfver hufvudet, och sker detta växelvis med högra och vänstra armarna. Armarna höjas och föras på detta sätt öfver hufvudet först två gånger åt ena hållet t. ex. åt första ledets vänstra sida och sedan två gånger åt motsatt håll. Försättningen som i föregående turer.

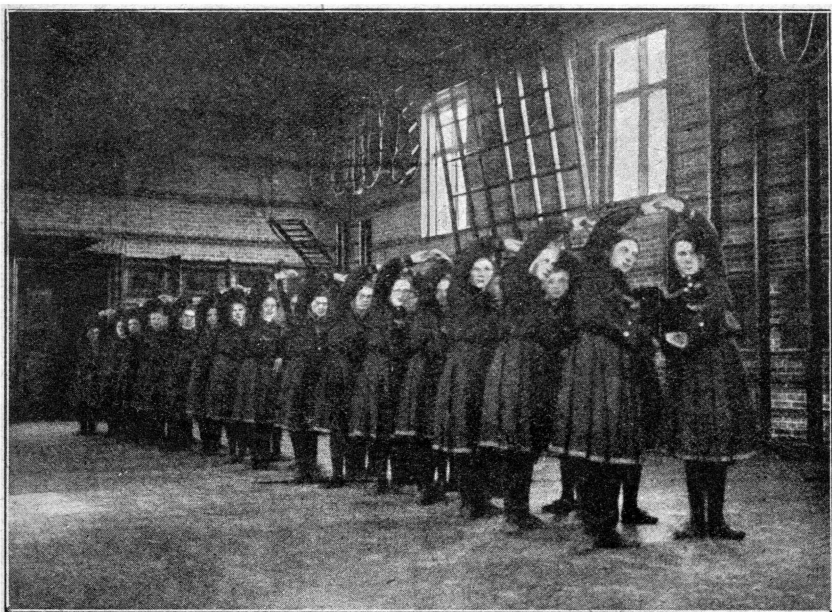
Femte turen (Hänga kläder).

Samma uppställning. Paren fatta hvarandras händer och höja dem upp något ofvan hjässan. Då orden »Vi ska' hänga, hänga kläder» o. s. v. sjungas, sänkas händerna hastigt ned, skiljas och föras något bakåt men höjas åter hastigt upp och slås tillsamman. Därefter

sänkas de åter hastigt ned, höjas upp och slås på detta sätt tillsammans fem gånger i sångens takt. Fortsättningen som förut.

Sjette turen (Draga kläder).

Samma uppställning. Paren fatta hvarandras händer, och då orden »Vi ska' draga, draga kläder» o. s. v. sjungas, marschera alla ettorna fyra steg tillbaka åt ena hållet t. ex. åt vänster, och alla tvåorna marschera fyra steg tillbaka åt motsatt håll. Då orden »Vi ska'

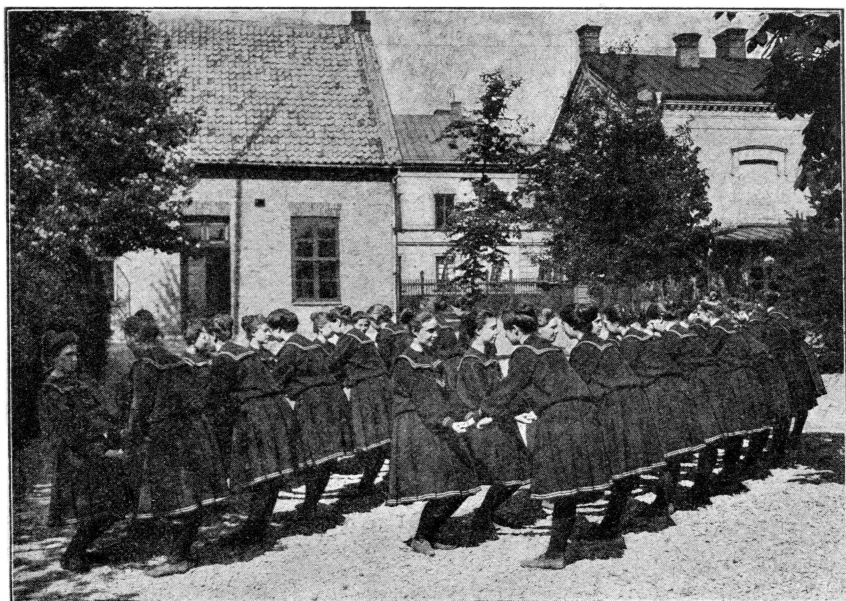
»Vi ska' vrida, vrida kläder» (Fjärde turen).

draga, draga kläder» sjungas andra gången, marschera hvarje par fyra steg tillbaka och komma sålunda in i raka led igen. Tredje gången samma ord sjungas, marschera paren tillbaka såsom första gången, och under det samma ord sjungas fjärde gången, marschera de åter in i raka led. Fortsättningen som förut.

Sjunde turen (Mangla kläder).

Samma uppställning. Paren fatta hvarandras händer. Då orden »Vi ska' mangla, mangla kläder» o. s. v. sjungas, skola deltagarna i

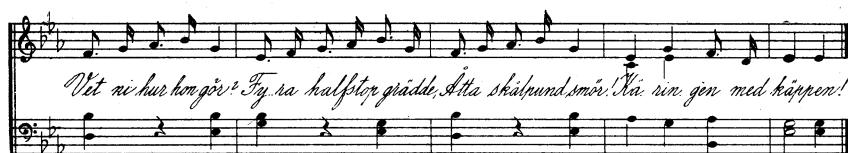
första ledet niga under det de i andra ledet buga. Därefter buga de, som förut nigit, och tvärtom. På detta sätt niges och bugas växelvis, tills trallen begynner sjungas, då rörelser utföras som i slutet af de föregående turerna.

»Vi ska' mangla, mangla kläder».

25. Käringen med käppen.

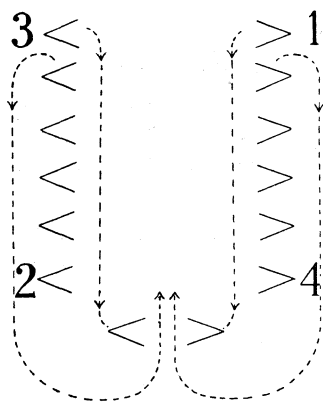

1. Käringen med käppen! .:.

Hon förstår att kärna,
vet ni hvad hon gör?
Fyra halfstop grädde,
åtta skålpund smör!
Käringen med käppen!

Uppställning på två led, hvilka stå på 6 eller 8 stegs afstånd och vända ansiktena mot hvarandra. Räknadt uppifrån, eller den plats där lekledaren ställer sig, är första ledet till höger och andra ledet till vänster. De yttersta i första ledet erhålla nummer 3 och 2 och de yttersta i andra ledet 1 och 4. De, som stå närmast 1 och 3, äro »käringar», och hvar och en af dem skall vara försedd med en käpp. Vid sångens början springa 1 och 2 med korta steg och under höfterfäst emellan leden mot hvarandra och niga samt sedan tillbaka till sina platser. Samma rörelser utföras därefter af 3 och 4. Alla rörelser nämligen som utföras af 1 och 2 efterhärmas strax därpå af 3 och 4. Då 1 och 2 därefter springa fram (under höfterfäst) mot hvarandra, bilda höger armkrok, svänga om en gång och återvända till sina platser, göra 3 och 4 strax därpå detsamma. Så bildas vänster armkrok och utföres omsvängning först af 1 och 2, sedan af 3 och 4. Därpå springa 1 och 2 fram mot hvarandra med höger arm uppsträckt och vänster hand i sidan, fatta hvarandras händer och svänga om en gång samt återvända till sina platser. 3 och 4 göra detsamma.

1 och 2 göra så samma rörelser med vänster arm uppsträckt och efterhärmas strax af 3 och 4. Sedan springa 1 och 2 fram med båda händerna sträckta framåt, taga hvarandra i händerna och svänga om en gång samt springa tillbaka till sina platser. 3 och 4 göra detsamma. 1 och 2 göra därefter höfterfäst och springa rundt om hvarandra på så sätt, att de alltid vända ansiktena mot hvarandra och springa baklänges till sina platser. Detsamma göra äfven 3 och 4. Till sist springa 1 och 2 åter mot hvarandra och niga samt återvända till sina platser. 3 och 4 göra detsamma. Därpå taga 1 och 3 hvarandra i hand, sätta ledig hand i sidan och springa mellan leden till ledens slut, där de stanna och bilda port. Första ledet gör därpå vänster om, och andra ledet höger om, och med »käringarna» i spetsen springa de utom leden och genom porten och tillbaka till sina platser. Se nedanstående teckning:

De båda »käringarna» springa med haltande steg och böjda ryggar, de öfriga klappa i händerna i sångens takt. 1 och 3 ställa sig nederst och få nummer 2 och 4, och de, som varit »käringar», blifva 1 och 3. Leken tages därpå om igen från början. Sången sjunges alltså under det leken pågår, och stegen tagas i sångens takt.

